

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 232/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. C., N., zastúpeného Advokátskou kanceláriou, s. r. o., N., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 7 Sžo 20/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. C. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2011 doručená sťažnosť JUDr. M. C., N. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 7 Sžo 20/2010. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 4. mája 2011.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozhodnutím S. p., pobočky N. (ďalej len „pobočka“) sp. zn. 700-1110224209-GC04/09 z 3. apríla 2009 bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť sumu 1 706,06 € podľa § 144 a § 178 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Z odôvodnenia rozhodnutia, ale ani z prílohy nebolo jasné, z akého vymeriavacieho základu sa vychádzalo pri vyčíslení požadovanej sumy. Rozhodnutím S. p., ústredie (ďalej len „ústredie“), sp. zn. 322-4714-GC-04/2009 zo 7. septembra 2009 bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté a rozhodnutie pobočky potvrdené s odôvodnením, že pobočka dlžné poistné a príspevky predpísala na základe odovzdaných mesačných výkazov poistného a príspevkov, ktoré je povinný zamestnávateľ predkladať.

Rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 S 137/2009-38 z 10. marca 2010 bolo rozhodnutie ústredia na základe žaloby sťažovateľa zrušené. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžo 20/2010 z 24. februára 2011 bolo rozhodnutie krajského súdu zmenené tak, že žaloba sťažovateľa bola zamietnutá.

Sťažovateľ svoje odvolanie proti rozhodnutiu pobočky zdôvodňoval najmä tým, že z odôvodnenia rozhodnutia, ale ani z prílohy tvoriacej súčasť rozhodnutia nebolo jasné, z akého vymeriavacieho základu sa vychádzalo pri vyčíslení požadovanej sumy. Ústredie ako odvolací orgán sa týmito dôvodmi bližšie nezaoberalo a pôvodné rozhodnutie potvrdilo. Okrem toho v odôvodnení rozhodnutia uviedlo, že sumu 40,33 € nebude od sťažovateľa vymáhať, keďže táto bola zaplatená. Výrok rozhodnutia, teda exekučný titul zostal nezmenený. Krajský súd po preskúmaní rozhodnutia dospel k názoru, že je nepreskúmateľné, avšak najvyšší súd vyslovil opačný názor, keď konštatoval, že rozhodnutie je vydané v súlade so zákonom. V podstate tým potvrdil správnosť postupu v situácii, keď orgán verejnej správy vydá rozhodnutie odporujúce zákonu. Závery najvyššieho súdu, podľa ktorých je rozhodnutie dostatočne zrozumiteľné (1), prvým úkonom vo veci môže byť a aj bolo samotné rozhodnutie (2), a že keď je v odôvodnení uvedené, že suma 40,33 € sa nebude vymáhať, nie je to v rozpore s výrokom konštatujúcim niečo iné (3), sú neakceptovateľné.

Hoci je povinnosťou orgánu verejnej správy presne a úplne zistiť skutkový stav a hoci z odôvodnenia rozhodnutia by malo vyplývať, ako sa k výroku dospelo, nič z toho sa v rozhodnutí ústredia nenachádza. Nie je možné nad všetky pochybnosti určiť, na základe akého úkonu sťažovateľa boli odvody vypočítané, či ide o odvody zamestnancov alebo zamestnávateľa, aká je výška jednotlivých odvodov a podobne. Najvyšší súd napriek tomu konštatoval, že rozhodnutia sú v súlade so zákonom, a teda že sťažovateľ nesie za ich správnosť zodpovednosť, keďže vychádzali len z dosiaľ nestotožnených dokladov, ktoré sám predložil. Hoci správne konanie v danom prípade začína na podnet orgánu verejnej správy dňom, keď tento urobil voči účastníkovi konania prvý úkon, v danom prípade prvý úkon spočíval rovno v doručení rozhodnutia pobočky, čo najvyšší súd odobril s tým, že žiadna kontrola vo veci nedoplatku poistného nebola vykonaná. Takýto postup by možno bol v súlade so zákonom, avšak v rozhodnutí pobočky je priamo uvedené, že „*na základe kontroly odvodu poistného a príspevkov bolo zistené, že...*“. Až v odvolaní proti rozsudku krajského súdu ústredie priznalo, že vo veci žiadna kontrola vykonaná nebola a prvým úkonom vo veci bolo zaslanie rozhodnutia. Zákon pritom nikde neuvádza, že by prvým úkonom proti účastníkovi konania mohlo byť samotné rozhodnutie. Nemožno súhlasiť napokon so záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého veta uvedená v odôvodnení rozhodnutia ústredia, podľa ktorej sa suma 40,33 € nebude vymáhať, nezakladá nepreskúmateľnosť, resp. nezrozumiteľnosť výroku rozhodnutia, aj keď je vo výroku táto suma zahrnutá. Samotný výrok rozhodnutia znie totiž na čiastku 1 706,06 € a je exekučným titulom. V čase rozhodovania o odvolaní ústredie už malo vedomosť o tom, že časť požadovaných odvodov vo výške 40,33 € bola zaplatená. Ústredie malo rozhodovať vo veci skutkového stavu existujúceho ku dňu vydania jeho rozhodnutia.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označeného článku ústavy v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 7 Sžo 20/2010 s tým, aby bol rozsudok z 24. februára 2011 zrušený. Požaduje tiež náhradu trov konania.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžo 20/2010 z 24. februára 2011 vyplýva, že ním bol zmenený rozsudok krajského súdu č. k. 11 S 137/2009-38 z 10. marca 2010 tak, že žaloba sťažovateľa bola zamietnutá. Podľa zistenia najvyššieho súdu pobočka predpísala

dlžné poistné a príspevky na základe mesačných výkazov poistného a príspevkov za mesiace október až december 2008, ktoré vyplnil a predložil sťažovateľ ako zamestnávateľ. Dôvodom predpísania dlžného poistného bola skutočnosť, že sťažovateľ ako zamestnávateľ neodviedol poistné a príspevky vôbec za mesiace október a december 2008 a za mesiac november 2008 ich odviedol v nesprávnej sume. Tiež bolo dostatočne zistené, že sťažovateľ zaplatil 9. júla 2009 časť dlžného poistného a príspevkov v sume 40,33 €. Ústredie predpísalo dlžné poistné a príspevky na základe mesačných výkazov poistného a príspevkov za mesiace október až december 2008, ktorých príloha obsahuje zoznam zamestnancov, ich vymeriavacie základy a odvody poistného a príspevkov za zamestnanca a zamestnávateľa. Nemožno sa preto stotožniť s názorom krajského súdu, podľa ktorého nie je zrejmé, ako sa dospelo k jednotlivým sumám a z čoho sa vychádzalo pri výpočte poistného a príspevkov. Navyše, ak sťažovateľ odviedol poistné a príspevky v nesprávnej sume za mesiac november a dlh uhradil po doručení rozhodnutia pobočky, nemuselo ústredie sťažovateľovi odôvodňovať, prečo dlžnú sumu uhradil. Najvyšší súd nesúhlasí s pochybením vytýkaným krajským súdom, podľa ktorého sa v spise nenachádza žiadny doklad o vykonaní kontroly odvodu poistného u sťažovateľa, čo znemožňuje zistiť presné údaje o vykonaní kontroly, o jej výsledku a o prípadnej reakcii sťažovateľa. Poistné a príspevky boli totiž predpísané na základe mesačných výkazov, a nie na základe protokolu o výsledku kontroly. Skutočnosť, že fyzická kontrola vykonaná nebola, je zrejmá z rozhodnutia ústredia a nenamietal ju ani sťažovateľ v podanej žalobe. Konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky S. p., je začaté dňom, keď táto zložka urobila proti účastníkovi prvý úkon. Zákon však nekonkretizuje, o aký úkon má ísť, a preto za prvý úkon je možné považovať aj doručenie rozhodnutia, pokiaľ pobočka disponovala potrebnými a dostatočnými podkladmi pre rozhodnutie. Skutočnosť, že ústredie v odôvodnení uviedlo, že zaplatené poistné a príspevky v sume 40,33 € nebude vymáhať, nemá za následok nezákonnosť rozhodnutia, lebo medzi výrokom rozhodnutia a jeho odôvodnením neexistuje rozpor. Hoci výrok rozhodnutia je záväzný (nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť), na jeho základe (ako exekučného titulu) by nebola od sťažovateľa vymáhaná celá čiastka, teda aj tá, ktorá bola zaplatená (40,33 €), lebo výrok rozhodnutia deklaruje skutočnosť, že ročné poistné nebolo zaplatené včas.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podstatou sťažnosti je námietka o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia pobočky a ústredia, keďže z nich nie je možné presne zistiť, ako sa dospelo k vymáhanej sume. Ďalej sťažovateľ vytýka nepravdivé tvrdenie o tom, že konanie začalo na základe kontroly, a napokon skutočnosť, že v priebehu odvolacieho konania časť vymáhanej pohľadávky vo výške 40,33 € uhradil, čo sa však neodzrkadlilo vo výroku odvolacieho rozhodnutia ústredia.

Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu je dostatočne komplexné a presvedčivé. Nemožno ho preto považovať v nijakom prípade za arbitrárne či zjavne neodôvodnené, a preto niet ani príčiny na to, aby ústavný súd doň zasiahol.

Argumentácia, podľa ktorej nedoplatok bol vyčíslený tak, že na jednej strane sa použili výkazy predstreté samotným sťažovateľom, z ktorých vyplývali jeho odvodové povinnosti, pričom tieto sa na druhej strane porovnali so skutočne realizovanými platbami sťažovateľa, je logická, zrozumiteľná a úplná. Vychádza z predpokladu, že sťažovateľ má k dispozícii kópie podkladov, ktoré pobočke zaslal, a rovnako disponuje aj dokladmi

preukazujúcimi ním realizované odvody. Keďže v rozhodnutí sú celkom presne a jednoznačne vymedzené časové obdobia, za ktoré sťažovateľ odvody neuskutočnil vôbec alebo iba čiastočne, nemôžu byť pochybnosti o tom, ako sa dospelo k vymáhanej čiastke nedoplatku.

Ústavný súd považuje za potrebné v uvedenej súvislosti poznamenať, že podľa obsahu listinných dôkazov, ktoré mal k dispozícii sa sťažovateľ ani v priebehu správneho konania, ani v rámci konania na správnom súde, ale ani pred ústavným súdom nikdy k tvrdeniu, podľa ktorého za mesiace október a december 2008 odvody neurobil, vôbec nevyjadril, resp. nebránil sa tak, že by realizáciu odvodov príslušnými dokladmi preukazoval, a tým sa pokúsil vyvrátiť tvrdenie, podľa ktorého dlhuje.

Okolnosť, že v odôvodnení rozhodnutia pobočky je v rozpore so skutočnosťou uvedené, že rozhodnutie bolo vydané po predchádzajúcej kontrole, nezakladá v konečnom dôsledku pochybenie, pretože ústredie v rámci odvolacieho konania toto nesprávne skutkové ustálenie pobočky uviedlo na správnu mieru, keď na základe listinných dôkazov v súlade so skutočnosťou ustálilo, že ku kontrole nedošlo a že nedoplatok bol ustálený na základe písomnej dokumentácie, ktorej rozhodujúcu časť poskytol sám sťažovateľ.

Do určitej miery odlišná sa javí situácia týkajúca sa námietky sťažovateľa, podľa ktorej hoci v priebehu odvolacieho konania uhradil sumu 40,33 €, ústredie vo výroku svojho odvolacieho rozhodnutia nevzalo túto skutočnosť na vedomie a vysporiadalo sa s ňou iba v odôvodnení rozhodnutia, čo je neakceptovateľné vzhľadom na to, že rozhodnutie (jeho výrok) predstavuje exekučný titul.

Treba súhlasiť so sťažovateľom v tom, že rozhodnutie (výrok rozhodnutia) ústredia malo vychádzať zo skutkového stavu existujúceho v čase rozhodovania o odvolaní. Keďže sa javí ako nesporné, že v uvedenom časovom momente sťažovateľ už uhradil na vyrovnanie vymáhaného nedoplatku sumu 40,33 €, nepochybne bolo potrebné prvostupňové rozhodnutie pobočky zmeniť a výšku platobnej povinnosti sťažovateľa upraviť tak, aby zohľadňovala vykonanú úhradu. To sa však nestalo. Namiesto toho v odôvodnení

rozhodnutia ústredia sa konštatuje, že „Pretože účastník konania 9. júla 2009 zaplatil za mesiac december 2008 poisťné a príspevky v sume 40,33 € (1.214,98 SKK), uvedená suma už nebude od účastníka konania vymáhaná.“.

Za uvedeného skutkového a právneho stavu dospel ústavný súd k záveru, že miera porušenia práva sťažovateľa uvedeným pochybením ústredia a jeho nenapravením všeobecnými súdmi nemá ústavnoprávne relevantnú intenzitu, keďže sťažovateľovi nehrozí, že by suma 40,33 € bola od neho opätovne vymáhaná s poukazom na právoplatný výrok rozhodnutia orgánu verejnej správy. Je totiž zrejmé, že úhradu tejto sumy orgán verejnej správy uznáva a nepožaduje ju. Za daného stavu preto z ústavnoprávneho hľadiska prichodí uprednostniť princíp právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy pred základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2011